

JAARVERSLAG FOSSIELVRIJ NL 2017

Juli 2018

Stichting Fossielvrij NL
Minahassastraat 1-ruimte 110
1094 RS Amsterdam

Contact: info@fossielvrij.nl
Website: www.fossielvrij.nl
Facebook: facebook.com/FossielvrijNL
Twitter: [@FossielvrijNL](https://twitter.com/FossielvrijNL)

Officiële naam: Stichting ter bevordering van de Fossielvrij-beweging
Statuten: [link \(pdf\)](#)
RSIN/fiscaal nummer: 856194852
KvK nummer: 65630947
Rekening nummer: NL12 TRIO 0391143980 tnv Stg. Fossielvrij

Bestuur:
Marleen Janssen Groesbeek (voorzitter)
Chris Roorda (penningmeester)
Catalina Hildebrand (secretaris)
Jan van de Venis
Freek Bersch

Directie:
Liset Meddens
liset@fossielvrij.nl

Inhoud

1. Voorwoord van het bestuur	4
2. Over Fossilvrij NL: 'ons eerste jaar als Nederlandse stichting'	6
Organisatorisch / back office	7
De Fossilvrij-beweging	7
3. Activiteiten & Campagnes	9
Overzicht van activiteiten in 2017	9
De Global Divestment Mobilisatie week	11
Fossilvrij Onderwijs campagne: geen kolen, olie en gas in de klas	12
Paris-proof pensioen en lancering Pensioenklimaatlabel	13
Overige activiteiten	14
Vooruitblik 2018	16
4. Financiële rapportage & jaarrekening	17
Balans per 31 december 2017	18
Staat van Baten & Lasten over 2017	18
Toelichting Financieel verslag	18
5. Samenstellerverklaring accountant	20
6. 2017: De Fossilvrij NL beweging in beeld	21

1. Voorwoord van het bestuur

Op 20 februari 2018 kreeg de stichting Fossilvrij NL van de Nationale Postcode Loterij maar liefst 1 miljoen euro (waarvan ruim 700.000 euro bedoeld voor Nederland) om haar inspanningen om de wereld vrij te maken van fossiele brandstoffen en het leefklimaat op onze planeet te beschermen groter en krachtiger te maken. Die miljoen hebben we mede gekregen omdat we in 2017 hebben laten zien dat we met onze campagnes en onvermoeibare inzet van onze directeur Liset Meddens en de vele vrijwilligers een vuist kunnen maken tegen de producenten van fossiele energie, zoals Shell, en hun kapitaalverschaffers als ABP en andere pensioenfondsen.

We moeten iedereen mobiliseren om de doelen van het Parijse Klimaatakkoord – maximaal 2 graden wereldwijde temperatuurstijging en een streven naar 1.5 graad – te behalen. Om dit enorm ambitieuze doel te halen, en onze planeet leefbaar te houden, is het essentieel dat we de macht van de fossiele industrie doorbreken. Fossilvrij is een beweging voor alle generaties. Samen kunnen we het verschil maken en de druk op de politiek en het bedrijfsleven vergroten voor het opschalen en versnellen van een eerlijke energietransitie.

Het bestuur kijkt dan ook met tevredenheid terug op 2017. Het was een jaar waarin we niet alleen veel mooie campagnes hebben gevoerd, maar ook de organisatie verder hebben geprofessionaliseerd, zoals afspraken over de verantwoordelijkheden van bestuur en directeur en de manier waarop wij actie willen voeren. Dat is nodig omdat steeds meer donateurs ons weten te vinden en van ons verwachten dat wij zorgvuldig en met focus de energietransitie en het afscheid van fossiele brandstoffen dichterbij brengen.

Fossilvrij NL bestaat sinds 22 maart 2016 als een zelfstandige Nederlandse stichting, en is er trots op dat wij ook nog steeds deel uitmaken van de grotere familie van de Amerikaanse klimaatorganisatie 350.org. De inzet voor het beperken van de opwarming van de aarde houdt niet op bij de Nederlandse grens – zoals de Nederlandse politiek wel eens denkt – maar moet een gezamenlijke inspanning van alle mensen op deze kwetsbare planeet zijn.

Met het vooruitzicht van meer financiële slagkracht hebben we in 2017 plannen gemaakt voor de uitbreiding van de vaste medewerkers en meer en grotere campagnes. We zijn blij dat we die plannen in 2018 tot uitvoering kunnen brengen.

We danken Liset, vrijwilligers, sympathisanten, donateurs en in het bijzonder 350.org voor hun inzet en voor hun vertrouwen in het bestuur.

Marleen Janssen Groesbeek (voorzitter)
Chris Roorda (penningmeester)
Catalina Hildebrand (secretaris)

Jan van de Venis
Freek Bersch

2. Over Fossilvrij NL: ‘ons eerste jaar als Nederlandse stichting’

Hoewel de Fossilvrij-beweging al sinds 2013 actief is in Nederland, werd deze beweging altijd rechtstreeks ondersteund vanuit de wereldwijde NGO 350.org. In maart 2016 werd de Stichting Fossilvrij NL geregistreerd in Nederland, om de Fossilvrij-beweging te versterken met een lokale, organisatorische basis. In 2017 begon organisatorische ondersteuning van de beweging daadwerkelijk via de stichting te lopen; de bankrekening werd in gebruik genomen, de administratie werd opgestart en de stichting kreeg haar eerste werknemer. Ondanks dat dit voornamelijk een administratieve verandering betekende, maakte dit mogelijk dat we al onze ondersteuning aan het vrijwilligers netwerk in Nederland konden verstevigen en uitbreiden. De doelstelling van de nieuwe Stichting - met de statutaire naam: “Stichting ter bevordering van de Fossilvrij-beweging” - blijft in lijn met de eerdere activiteiten en is als volgt geformuleerd:

De stichting stelt zich tot doel: Het op lokaal, regionaal en landelijk niveau bevorderen, beschermen, ondersteunen en bewerkstelligen van sociale-, milieu- en economische rechtvaardigheid en gezondheid voor huidige en toekomstige generaties door het wegnemen van de maatschappelijke legitimiteit van kolen, olie en gasbedrijven (zogenaamde “fossiele bedrijven”) en alternatieve aanwending van investeringen en middelen te bewerkstelligen om daarmee de transitie naar een duurzame economie gebaseerd op hernieuwbare energie te versnellen.

In dit jaarverslag zullen we zowel de organisatorische ontwikkeling beschrijven die we in 2017 doorgemaakt hebben, de campagnes en belangrijkste activiteiten die we georganiseerd hebben benoemen en de impact beschrijven die we gehad hebben om bovenstaande doelstelling te bereiken.

Organisatorisch / back office

In 2017 hebben we de eerste stappen genomen om de organisatorische basis van stichting verder in te vullen. Terwijl het dagelijkse werk zoals het ondersteunen van de campagnes, trainingen en de beweging gewoon doorging, werkte het bestuur, samen met een groepje kern vrijwilligers en de medewerker samen om ervoor te zorgen dat Fossielvrij NL de nodige financiële en administratieve verantwoordelijkheden kon dragen onafhankelijk van 350.org. Vanaf maart 2017 werden alle financiën, contracten en organisatorische verantwoordelijkheden overgedragen aan de Nederlandse stichting. In praktijk betekende dit dat met het budget dat beschikbaar werd gesteld door 350.org, onder andere de eerste werknemer en tevens directeur Liset Meddens van Fossielvrij NL werd aangesteld. Ook werd er extra financiering van andere fondsen en donoren gevonden. In het prille begin van de stichting waren er enkele externe fondsen (buiten 350.org) die ervoor zorgden dat we een goede start konden maken als nieuwe stichting in Nederland. De organisatorische basis werd gelegd en versterkt door deze fondsen; met kern financiering van de Sainsbury Family Foundation en de Duitse Grassroots foundation die onze Pensioenen Fossielvrij campagne meteen ondersteunde in 2016. In ons eerste jaar volgde Patagonia (Tides foundation) al snel, die vooral onze bewegingsopbouw werkzaamheden steunde vanaf oktober 2017. Deze financiële ondersteuning gaf ons de mogelijkheid om gelijk de beweging beter te kunnen ondersteunen - we konden extra capaciteit vrijmaken op momenten dat we dat het meeste nodig hadden. Hiermee begon het team te groeien, voornamelijk met behulp van tijdelijke contracten. Als we terugkijken, kunnen we stellen dat 2017 het jaar was dat we succesvol de organisatorische basis gelegd hebben die het mogelijk maakte dat we onze capaciteit en het team verder kunnen versterken in 2018. Het was ook het jaar dat we kennis hebben gemaakt met onze rol als 'back office' van het ondersteunen van de Fossielvrij-beweging in Nederland; en ons hebben voorbereid op een verdere uitbouw, o.a. met een fondsaanvraag bij de Nationale Postcode Loterij (NPL) en het werven van donateurs.

De Fossielvrij-beweging

In de afgelopen jaren is het aantal mensen dat betrokken is bij de Fossielvrij-beweging, en de bredere klimaatbeweging in Nederland, flink gegroeid. Ook zagen we een duidelijke groei in het aantal burgerinitiatieven en campagnes die opgezet werden voor het klimaat. Fossielvrij NL heeft in 2017 een belangrijke rol gespeeld in het ondersteunen en versterken van de Nederlandse klimaatbeweging en specifiek ook de lokale Fossielvrij initiatieven.

Hierbij een aantal voorbeelden van de groei en versterking van de beweging:

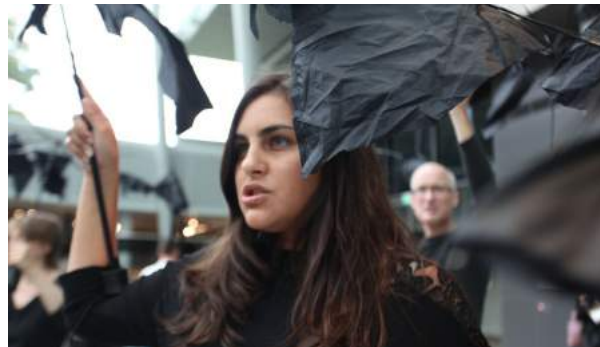
- In 2017 waren ruim 150 mensen actief in de Fossielvrij-beweging en zeker 300 mensen actief in de bredere Nederlandse klimaatbeweging;

- In 2017 hebben we - samen met trainers collectief Stroomversnellers, Code Rood en het kernteam van de Klimaatweekenden - ongeveer 200 mensen getraind in strategisch campagne voeren en creatieve acties opzetten. Ruim de helft van deze groep bestond uit nieuwe mensen die geïnspireerd zijn geraakt om zich actief in te zetten voor het klimaat.
- Ook voor de actieve campaigners hebben we trainingen verzorgd in 2017 om hun vaardigheden en kennis verder te versterken. Zo hebben 20 kern vrijwilligers van lokale Fossilvrij groepen een media training gevolgd in aanloop naar de Global Divestment Mobilisatie.
- Het aantal initiatieven, activiteiten en creatieve acties dat in 2017 werd georganiseerd door actieve burgers binnen de klimaatbeweging nam duidelijk toe; zo waren er zeker 4 verschillende initiatieven in aanloop naar de verkiezingen onder de noemer #Kiesklimaat; waren er zeker 3 verschillende acties om de macht van Shell aan de kaak te stellen (zoals bijvoorbeeld bij de Shell Symphony bij het concertgebouw) en werden er verschillende lokale mobilisatie-momenten georganiseerd zoals de Haagse Fietsparade, waar dit jaar ruim 100 organisaties zich bij aansloten.

Deze voorbeelden laten zien dat de Fossilvrij-beweging in Nederland in 2017 een flinke groei en versterking heeft doorgemaakt. In het volgende hoofdstuk beschrijven we in meer detail de belangrijkste campagnes en acties die Fossilvrij NL ondersteund heeft en welke impact we daarmee gehad hebben.

KNAW Shell zing- actie,
Academiegebouw Utrecht, dec. 2017

[S]poiled landscape performance,
Fossil Free Culture NL, sept. 2017

3. Activiteiten & Campagnes

Naast de organisatorische ontwikkeling die Fossilvrij NL doormaakte in 2017, bleef de focus op het ondersteunen van de groei en de versterking van de Fossilvrij-beweging en haar verschillende campagnes en activiteiten. Hieronder geven we eerst een overzicht van aantal belangrijke activiteiten in 2017 die wij ofwel ondersteund hebben ofwel zelf georganiseerd. Vervolgens zullen we een aantal activiteiten en campagnes uitlichten en de impact hiervan beschrijven.

Overzicht van activiteiten in 2017

Datum	Activiteit	Rol Fossilvrij NL	Beschrijving activiteit
6-10 februari	Global Fossil Free meeting in Berlijn	Organisatie	Bijeenkomst van 350.org voor strategische afstemming en samenwerking bij de wereldwijde campagne. Wij waren actief betrokken bij de invulling van het programma.
Aanloop naar 22 maart	#Kiesklimaat campagne	Ondersteuning	Verschillende burgerinitiatieven om klimaat op de agenda te zetten bij de nationale verkiezingen. O.a. ook door het ondersteunen van het Klimaatweekend (31 mrt - 2 april).
7-14 mei	Global Divestment Mobilisatie	Organisatie	Tijdens deze wereldwijde actieweek werd door heel Nederland een breed scala aan creatieve acties en activiteiten georganiseerd; zie volgende sectie 2c.
22-26 juni	Code Rood klimaatkamp en actie	Ondersteuning	Hulp bij de organisatie in aanloop naar de actie met trainingen en tijdens de actiedag met de legal support demo 'Fossilvrij NU'.
10 september	Fossil Free Culture NL: '[Sp]oiled	Ondersteuning	Initiatief van Fossil Free Culture NL om banden tussen Shell en het Van Gogh museum aan de kaak te stellen.

	Landscapes' performance		
21 september	Fossilvrij Den Haag: Fietsparade voor het klimaat	Ondersteuning	Initiatief van Fossilvrij Den Haag bij het begin van het bestuurlijk jaar om klimaat hoog op de politieke agenda te krijgen.
30 sept - 8 oktober	Ontmasker Shell klimaatparade & 'Come to the green side' acties.	Organisatie & ondersteuning	Lancering van de Fossilvrij Onderwijs campagne, en creatieve acties tijdens het Generation Discover festival, zie hoofdstuk 2c.
13 oktober	Fossil Free Universities National Gathering	Organisatie & ondersteuning	Coördinatie, afstemming en versterken van de verschillende Fossilvrij studenten initiatieven.
27-29 oktober	Klimaat weekend: training	Ondersteuning	Trainingsweekend voor de Nederlandse klimaatbeweging met thema klimaat-rechtvaardigheid.
2 november	'Mijn pensioen en de klimaatcrisis' event	Organisatie	Publieke avond in Pakhuis de Zwijger waarbij we het klimaat pensioenlabel lanceerden. Zie sectie 2d.
3-7 november	Bus en mobilisatie naar Ende Gelände in Bonn	Ondersteuning	Coördinatie en mobilisatie van vervoer naar acties voorafgaand aan COP23 in Bonn. Inclusief trainingen in aanloop om deelnemers goed voor te bereiden.
21 december	Klimaat eindejaarsborrel	Organisatie	Samen met Code Rood en de bredere klimaatbeweging om successen van 2017 te vieren en gezamenlijk vooruit te blikken op 2018.

GLOBAL DIVESTMENT MOBILISATION 2017

ZO 7	MA 8	WO 10	DO 11	VR 12	ZA 13 MEI
GDM KICK-OFF	AMSTERDAM FOSSIELVRIJ	ABP FOSSIELVRIJ 09:00 uur Zuidas, Amsterdam	UNIVERSITEITEN FOSSIELVRIJ 12:00 uur WUR campus, Forum Wageningen	FOSSIL FREE CULTURE NL	GDM SLOT ACTIE 14:00 uur NDSM ponthalte, Amsterdam-Noord (neem je fiets mee)
FOSSIELVRIJ NL 16:00 uur George Maduroplein 1, Den Haag	EINDHOVEN FOSSIELVRIJ	PFZW: ZORG VOOR HET KLIMAAT 13:00 uur PFZW, Zeist	Lipsius Gebouw Universiteit Leiden		FOSSIELVRIJ NL FEEST Tijd en locatie n.t.b.
	UTRECHT FOSSIELVRIJ	BPL PENSIOEN FOSSIELVRIJ 16:00 Stationsweg 1 Woerden	Educatorium Universiteit Utrecht		
	DEN HAAG FOSSIELVRIJ		Roetersland UvA, Amsterdam		
			Campus TU Delft		

Check voor updates: <https://nl.globaldivestmentmobilisation.org/>

FOSSIEL VRIJ NL

De Global Divestment Mobilisatie week

De Global Divestment Mobilisatie sluit af met internationale media aandacht voor de prachtige 'Drop the Shell' performance in het Van Gogh Museum - Mei 2017

Tijdens de wereldwijde divestment actie week werd er een breed scala aan activiteiten en effectieve creatieve acties georganiseerd door de Fossilvrij-beweging in Nederland. Hoewel de diversiteit van activiteiten groot was, was er een duidelijke rode draad en de boodschap helder : *"fossiele brandstoffen zijn verleden tijd, het is hoog tijd om de financiële band te verbreken!"*. Visuele acties werden georganiseerd op vijf verschillende universiteiten en drie pensioenfondsen kregen bezoek van hun deelnemers. Lokale campagnegroep Fossilvrij Den Haag kwam bij elkaar op het strand en deed een ludieke 'kop uit het zand' actie in Scheveningen; in Eindhoven werd het burgerinitiatief voor een fossilvrije stad gelanceerd. De actie week eindigde met het hoogtepunt van de prachtige performance 'Drop the Shell' van Fossil Free Culture NL in het Van Gogh museum. Na de onaangekondigde visualisatie van de vergiftigde relatie tussen het museum en Shell, werden de zeven muzen - gekleed in witte jurken - gearresteerd vanwege een paar druppels biologische suiker melasse (de zogenaamde olie) op de vloer van het museum. Een aantal van hen heeft 3 nachten in een politiecel moeten doorbrengen. Tijdens dit weekend kwam de hele klimaat- en fossilvrij- beweging van Nederland samen, om de performers te steunen en bredere, nationale steun uit verschillende hoeken te organiseren. De verontwaardiging werd breed gedeeld: een kleine groep kunstenaars werd gearresteerd tijdens een vredige performance die een reëel en urgent probleem aan de kaak stelde; vanwege een paar druppels onschuldige suiker melasse op de vloer. Terwijl het

boren, opgraven, vervuilen en verbranden van fossiele brandstoffen op wereldwijde schaal ongestraft doorgaat. De performance, het verhaal en het vervolg hadden een internationaal effect; de #VanGogh8 werden al snel een breed gedeeld verhaal op social media. Het initiatief kreeg ondersteuning van duizenden mensen in Nederland en van over de hele wereld. Een 'wake voor rechtvaardigheid' met ruim honderd deelnemers sloot de actieweek op zondag onverwacht, maar succesvol af op een emotionele, krachtige wijze: wij zullen blijven vechten voor klimaatrechtvaardigheid, met nog meer energie, vertrouwen en toewijding dan voorheen. Zie ook [dit blog](#) over deze week op onze website.

De Drop de Shell performance van Fossil Free Culture NL

Fossielvrij Onderwijs campagne: geen kolen, olie en gas in de klas

In 2017 begon een aantal campagnevoerders met een nader onderzoek naar de invloed van fossiele bedrijven op het Nederlandse onderwijssysteem. Dit leverde een aantal schokkende resultaten op. Bedrijven als GasTerra en Shell blijken vele 'coole' lespakketten te verzorgen voor o.a. basis- en middelbaar onderwijs, waarin gesteld wordt dat de energietransitie niet zo'n haast heeft en dat de samenleving nog heel lang afhankelijk zal blijven van kolen, olie en gas. De fossiele industrie verspreid daarmee valse feiten op scholen aan kinderen van een beïnvloedbare leeftijd. Daarnaast organiseert Shell jaarlijks 'Generation Discover', een kindermarketing festival dat gratis toegankelijk is voor scholieren in het basisonderwijs. Dit alles leidde tot de start van een nieuwe campagne: "Fossielvrij Onderwijs: geen kolen, olie en gas in onze klas".

De campagne werd in september 2017 gelanceerd in het weekend voorafgaand aan Shell's 'Generation Discover' festival op het malieveld in Den Haag. Met een demonstratie van ruim 80 kinderen, ouders en bezorgde burgers lieten we zien dat Shell, een van de grootste vervuilers ter wereld en een belangrijke veroorzaker van klimaatverandering, zijn imago probeert te 'greenwashen' door het organiseren van dit kindermarketing festival. Met het festival en lespakketten over duurzame energie, doet Shell net alsof het werk maakt van de energietransitie. Het bedrijf stelt mensen en politici ten onrechte gerust met dit 'groene masker'. In werkelijkheid besteedt de olie- en gas multinational echter 99% van z'n geld, tijd en mankracht om klimaatverandering te verergeren. Dit contrast maakten wij zichtbaar door de 'Ontmasker Shell Klimaatparade'.

Daarnaast, namen de studenten betrokken bij Fossilvrij het initiatief om ook tijdens het Generation Discover festival de bezoekers te informeren over de werkelijke rol van Shell in de energietransitie. Met de ludieke 'Come to the Green side, we've got cookies' actie waren ze 4 dagen aanwezig bij het Malieveld om de kinderen die het festival bezochten te voorzien van stickers, koekjes en informatie over de werkelijke bedoelingen van Shell ('the real Shell').

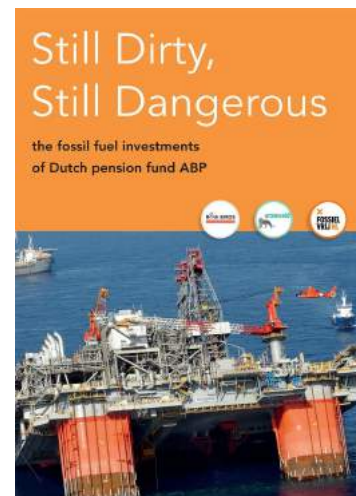
Paris-proof pensioen en lancering Pensioen Klimaatlabel

Paris-proof campagne

In december 2016 lanceerden we de 'Paris-proof campagne' om, naast het pensioenfonds ABP, alle Nederlandse pensioenfondsen op te roepen om hun investeringen in lijn te brengen met het Parijsakkoord. In het begin van 2017 werd deze campagne verder uitgebouwd en verstuurden meer dan 3.000 pensioendeelnemers via onze website een brief naar hun pensioenfonds met de oproep om zo snel mogelijk hun investeringen te divesteren uit de fossiele industrie en 'Paris-proof' te maken.

Pensioen Klimaatlabel

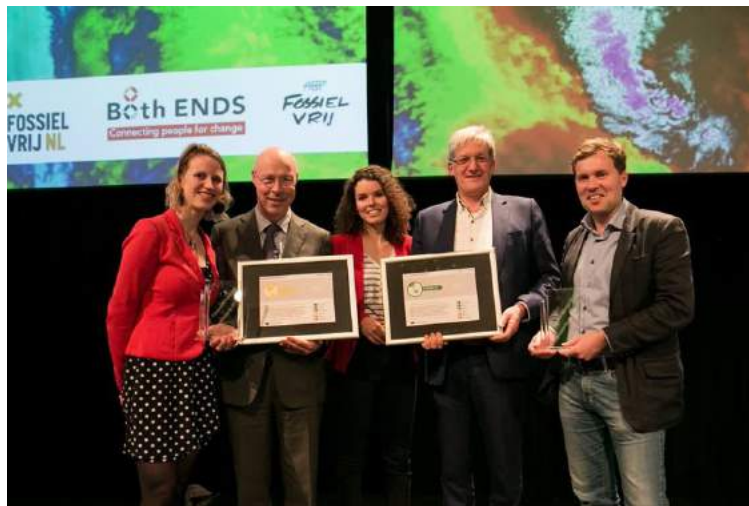
In mei 2017 publiceerde ABPFossilvrij een nieuw onderzoek naar de investeringen van pensioenfonds ABP in kolen-, olie- en gasbedrijven. Uit dit onderzoek, uitgevoerd in samenwerking met Both Ends en Urgewald, bleek dat het ABP in 2016 zo'n twee miljard euro méér in de fossiele energie-industrie had geïnvesteerd dan het jaar ervoor.

Tijdens de zomer van 2017 nam een team van 11 vrijwilligers contact op met meer dan 160 Nederlandse pensioenfondsen met de vraag of zij data konden leveren over hun investeringen in fossiele bedrijven. Op basis van de verkregen informatie werd een 'Pensioen Klimaatlabel' ontwikkeld, om te zien in hoeverre de investeringsportfolio's van pensioenfondsen in lijn liggen

met de 2 graden doelstellingen van het Parijsakkoord. De resultaten van dit onderzoek voor het 'Pensioenklimateetabel' waren echter zeer verontrustend: de meeste pensioenfondsen konden of wilden ons geen enkele informatie geven over de vele miljarden euro's die zij namens hun deelnemers investeren! De score van meeste pensioenfondsen werd daarom ook beoordeeld als 'niet transparant'. De hoogste score, 'redelijk', werd behaald door 'BPL Pensioen', het pensioenfonds voor de landbouw. Geen enkel pensioenfonds scoorde echter 'goed' of 'zeer goed'. De toegevoegde waarde van ons onderzoek was dat wij - in tegenstelling tot bestaande ranking of scores - de pensioenfondsen niet ten opzichte van *elkaar* scoorden, maar ten opzichte van wat nodig is om de Parijsdoelen te halen.

Naar aanleiding van ons onderzoek organiseerden we samen met ABPFossielvrij in november een publieksdebat in Amsterdam met een aantal vertegenwoordigers uit de pensioenwereld. Het Pensioen Klimateetabel en het debat kregen aandacht in financiële media en ABPFossielvrij ontving een uitgebreide reactie van de Pensioenfederatie. Zie ook [dit verslag](#) op onze website.

Presentatie Pensioen Klimateetabel, Pakhuis de Zwijger, november 2017

Overige activiteiten

In 2017 organiseerde Fossielvrij NL drie trainingdagen, twee strategie sessies en twee netwerkbijeenkomsten. Daarnaast hebben we samen met het kernteam van de Klimateetabelweekenden en de Stroomversnellers twee trainingsweekenden georganiseerd en drie trainingdagen. In totaal hebben we ruim 200 nieuwe vrijwilligers betrokken, hun nieuwe vaardigheden geleerd en in hun kracht gezet om strategische campagnes op te zetten voor het klimaat.

Op verschillende universiteiten verspreid door Nederland zijn studentengroepen bezig om hun bestuur op te roepen over te stappen naar een fossielvrije bank en fossielvrij te worden. In 2017 organiseerden 5 studentengroepen in Utrecht, Leiden, Delft Amsterdam en Wageningen creatieve acties om hun universiteit op te roepen hun banden met de fossiele industrie te verbreken. Fossielvrij NL heeft burgers van Den Haag, Utrecht en Eindhoven geïnspireerd om

druk uit te oefenen op hun gemeentebestuur om de banden met de fossiele industrie te verbreken. In Den Haag is een sterke lokale klimaatbeweging ontstaan onder leiding van Den Haag Fossielvrij. Zo zorgde dit team ervoor dat de nieuwe burgemeester van Den Haag het klimaat een van haar speerpunten maakte. Ook nam Den Haag Fossielvrij het initiatief voor een Fietsparade voor het klimaat voor de start van het bestuurlijke jaar met de steun van ruim 100 lokale organisaties. In Amsterdam en Rotterdam namen burgers het voortouw om de grote fossiele infrastructuur in beide havens aan de kaak te stellen met opiniestukken in de media, lobby en lokale acties. Daarnaast zorgden de lokale universiteits- en gemeente campagnes er samen voor dat de nationale Fossielvrij pensioenen campagne versterkt werd in 2017; vijf burgemeesters van (middel) grote steden (waaronder Amsterdam en Den Haag) en drie universiteitsbesturen riepen pensioenfondsen ABP op om te divesteren en fossielvrij te gaan beleggen.

In de aanloop naar de VN Klimaatop in Bonn in 2017 (COP23), mobiliseerden we 100 mensen uit Nederland die deelnamen aan de activiteiten in de aanloop naar de top, die ervoor zorgden dat de druk op de onderhandelingen toenam. We waren mede-organisator van een aantal trainingen en de coördinatie van twee bussen van Nederland naar Bonn. We ondersteunden het media team, de communicatie via social media en zorgden ervoor dat de acties vastgelegd werden door professionele fotografen. Hiermee zorgden we voor een groot bereik via nationale radio, televisie en social media, en onderstreepten we het belang van het stoppen met de productie van fossiele brandstoffen in het kader van de klimaatop.

Daarnaast organiseerden we door het jaar heen verschillende kleinere activiteiten (sociale activiteiten zoals de klimaat eindejaarsborrel), werkten we samen met partners om hun activiteiten te ondersteunen (zoals de Peoples Climate March) en speelden we een faciliterende rol bij enkele burger initiatieven voor het klimaat zoals de #KiesKlimaat campagne. Tot slot zijn we in 2017 ook van start gegaan met het opbouwen van een netwerk van donateurs, we organiseerden onze eerste donatie week voor Fossielvrij NL in december met een mooie opbrengst. Eerder rondom de klimaatop in Bonn kwam er ook al een groep betrokken wielrenners en Patagonia medewerkers voor ons in actie. Zij initieerden de 'Bonn or Bust' fietsactie; in 1 dag fietsten zij naar Bonn om geld in te zamelen voor Fossielvrij NL.

Tijdens het Trainingsweekend voor de Nederlandse klimaatbeweging, april 2017

Vooruitblik 2018

In 2018 bouwen we voort op de basis die we in 2017 en daarvoor gelegd hebben en de lessen die we geleerd hebben bij het organiseren van de verschillende activiteiten en creatieve acties. We zullen de focus blijven houden op het bouwen van een beweging van mensen zoals jij en ik, die luid, divers en sterk genoeg is om de macht van de fossiele industrie te doorbreken. Met lokale, strategische campagnes - gericht op de financiële relatie van deze industrie met onze publieke instellingen - creëren we publieke druk waarmee we politieke ruimte scheppen voor het opschalen en versnellen van een eerlijke energietransitie.

Wat zijn we van plan?

- Meer trainingen om succesvolle lokale fossielvrij campagnes op te zetten door heel Nederland (zowel op het gebied van strategisch campagne voeren, media en communicatie en het organiseren van succesvolle acties).
- Meer capaciteit voor het ondersteunen van onze iconische campagnes, zoals onze Pensioenen Fossielvrij campagne en Fossielvrij Onderwijs.
- Meer ondersteuning voor effectieve, creatieve acties zoals de 'Drop de Shell' actie bij het Van Gogh Museum.
- Het vergroten van ons bereik via (sociale) media en het opzetten van toolkits om makkelijk lokale Fossielvrij campagnes op te zetten door heel Nederland zodat veel meer mensen in actie kunnen komen.
- Het steunen van de strijd tegen de gaswinning in Groningen.

We hebben ambitieuze plannen voor 2018, aangezien de tijd om de Parijs doelen binnen bereik te houden steeds verder afneemt. We zullen - naast het versterken van onze organisatie - de Fossielvrij-beweging door heel Nederland verder versterken en opschalen zodat we effectief de macht van de fossiele industrie kunnen doorbreken en de energietransitie kunnen versnellen. Mede dankzij de bijdrage van de Postcode loterij (ruim 700.000 euro) kunnen wij voor de komende 3 jaar onze ambities omzetten in concrete plannen en activiteiten.

Ontmasker Shell Klimaatparade, oktober 2017

4. Financiële rapportage & jaarrekening

Balans per 31 december 2017

	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
ACTIVA				
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
Overige vorderingen en overlopende activa		20.726		-
Liquide middelen				
Triodos NL12TRIO0391143980		13.974		19.727
		<u>34.700</u>		<u>19.727</u>
PASSIVA				
STICHTINGSVERMOGEN				
Overige reserve		14.566		11.727
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	2.219		-	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.188		-	
Overige schulden en overlopende passiva	<u>16.727</u>		<u>8.000</u>	
		20.134		8.000
		<u>34.700</u>		<u>19.727</u>

Staat van Baten & Lasten over 2017

	2017		2016	
	€	€	€	€
Baten				
Giften en baten uit fondsenwerving		83.056		11.822
		<u>83.056</u>		<u>11.822</u>
Lasten				
Personeelskosten	37.090		-	
Overige organisatiekosten	43.127		95	
		<u>80.217</u>		<u>95</u>
Som der lasten				
		<u>80.217</u>		<u>95</u>
Saldo van baten en lasten		<u>2.839</u>		<u>11.727</u>
RESULTAATBESTEMMING				
Overige reserve		<u>2.839</u>		<u>11.727</u>

Toelichting Financieel verslag

Zoals te zien op de staat van baten & lasten balans, zijn er in 2016 nog geen activiteiten vanuit de stichting georganiseerd. Wel zijn we begonnen met fondsenwerving en ontvingen we in 2016 onze eerste bijdrage van de Sainsbury family Charitable Trusts en de Grassroots foundation. Zoals eerder beschreven zijn we in 2017 gestart met het organiseren van activiteiten vanuit de stichting, het eerste dienstverband werd ondergebracht bij de stichting en de administratie is opgestart.

Baten

De inkomsten die stichting Fossielvrij NL in 2017 heeft ontvangen zijn in te delen in algemene subsidie, projectsubsidie en donaties. We hebben in totaal 59.149 euro ontvangen aan algemene subsidie van 350.org. Dit bedrag is beschikbaar gesteld als kern financiering voor stichting Fossielvrij NL. Daarnaast is er 21.009 euro gedoneerd als projectsubsidie door Grassroots foundation en Patagonia (Tides foundation). Dit bedrag is specifiek bedoeld voor (respectievelijk) onze Pensioenen Fossielvrij campagne en ons werk rondom bewegingsopbouw (trainingen), de mobilisatie voor Bonn en de Fossielvrij Onderwijs campagne. Daarnaast is er een totaal bedrag van 8538,99 euro gedoneerd door particulieren, waarvan 556,85 euro specifiek voor Den Haag Fossielvrij en 1.500 euro werd gedoneerd door bedrijven (de ASN bank voor de 'Bonn or Bust' fietsactie) aan stichting Fossielvrij NL in 2017. Een bedrag van

7.141 euro is bedoeld om in 2018 te besteden (van de bijdrage van Patagonia), en is daarom weer afgetrokken van de inkomsten voor 2017.

Lasten

De grootste kostenposten van Fossielvrij NL in 2017 zijn de personeelskosten en de projectlasten geweest. De personeelskosten in 2017 die gemaakt zijn (37.090 euro), zijn voor 1 werknemer - de directeur - die per maart 2017 in dienst is getreden van de stichting. Naast het brutoloon is er vakantiegeld en sociale lasten betaald voor dit dienstverband. De projectkosten die in 2017 besteed zijn (36.237 euro), zijn voornamelijk uitgegeven aan coördinatie kosten, communicatie en promotie van evenementen en campagnes.

In 2017 zijn de meeste projectkosten gemaakt voor de Global Divestment Mobilisatie, de lancering van de Fossielvrij Onderwijs campagne en de Pensioenen Fossielvrij campagne.

Voor de Global Divestment Mobilisatie hebben we in totaal 12.096,07 euro besteed. Daarvan was een groot deel (9.054,40 euro) coördinatiekosten; een kleiner deel (3.041,67 euro) is besteed aan materiaal, bijeenkomsten, communicatie en promotie. Voor de lancering van de Fossielvrij Onderwijs campagne hebben we in totaal 9.656,73 euro besteed. Daarvan is een groot deel (5.808 euro) ingezet als coördinatiekosten, en de overige 3.848,73 euro is besteed aan actie materialen, fotografie en video registratie, onkosten van vrijwilligers en vergaderkosten. Voor de Pensioenen Fossielvrij campagne hebben we in totaal 9.161,78 euro besteed. Daarvan was een groot deel voor het onderzoek 'dirty and dangerous' van ABPfossielvrij, inclusief opmaak van het rapport (4.235,00 euro). Ook is een groot deel van het geld besteed aan de organisatie en uitvoering van het publieks event in Pakhuis de Zwijger waar we het Pensioen Klimaatlabel lanceerden (3.625,30 euro). De overige kosten zijn besteed aan materiaal, onkosten van vrijwilligers en vergaderkosten (1.301,48 euro).

Overige reserve

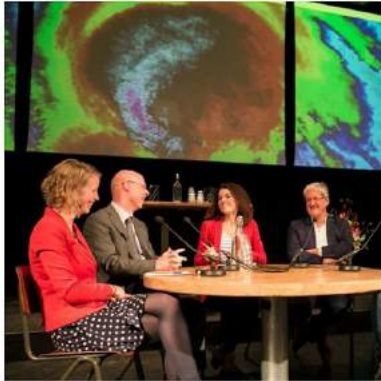
De overige reserve dient de continuïteit van de stichting te waarborgen. Het vermogen van de stichting is te besteden aan activiteiten ter bevordering van de doelstelling. De stichting zal geen hoger vermogen aanhouden dan noodzakelijk is voor het werk van de stichting.

5. Samenstelverklaring accountant

De jaarrekening van Fossielvrij NL te Amsterdam is door Van Tunen & Partners BV samengesteld. Voor een kopie van de samenstelverklaring kunt u ons benaderen.

6. 2017: De Fossilvrij NL beweging in beeld

Contactgegevens

Naam: Stichting ter bevordering van de Fossielvrij-beweging

Adres: Minahassastraat 1-ruimte 110, 1094 RS, Amsterdam

RSIN/fiscaal nummer: 856194852

KvK nummer: 65630947

Rekeningnummer: NL12 TRIO 0391143980 tnv Stg. Fossielvrij

Email: info@fossielvrij.nl

Website: www.fossielvrij.nl

 [@FossielvrijNL](https://twitter.com/FossielvrijNL) facebook.com/FossielvrijNL

© Juli 2018, Fossielvrij NL, Amsterdam

